

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 32), תשל"ח-1978 *

תיקון סעיף 1

1. בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה¹ (להלן - הפקודה) -

(1) בהגדרת "הפרשי הצמדה", במקום "לקרן מילווה - כמשמעותו בחוק הריבית, תשי"ז-1957" - יבוא "לחוב או לסכום תביעה";

(2) בהגדרת "תושב ישראל" או "תושב", הקטע "חבר שהשליטה על עסקיו וניהולם מופעלים בישראל" יסומן (2) ולפניו יבוא:

"(1) חבר הרשום בישראל ועיקר פעילותו בישראל; ובלבד שאם הוא רשום כחברה נכרית יראוהו כתושב ישראל רק אם ביקש זאת; ביקש כאמור, לא יוכל לחזור בו לפני תום שלוש שנות מס אלא אם שר האוצר התיר זאת";

(3) במקום הגדרת "נישום" יבוא:

"נישום" - אדם שהיתה לו הכנסה בשנת המס;

(4) בהגדרת "פנקסים קבילים", בסופה יבוא "ובלבד שלא יראו פנקסים כקבילים אם הנישום הודה כי אינם קבילים ואישר בכתב שהוסברו לו התוצאות המשפטיות הנובעות מהודאתו".

תיקון סעיף 3

2. בסעיף 3 (ח) (2) לפקודה -

(1) כרישה, במקום "ונתקיימו שתי אלה" יבוא "ובאיגרת חוב צמודה - אם נתקיימו שתי אלה";

(2) אחרי פסקת משנה (ב) יבוא:

"ובאיגרת חוב בלתי צמודה - אם נתקיימו שתי אלה:

(א) הריבית נצברה לגבי תקופה העולה על שלושה חדשים;

(ב) איגרת החוב נרכשה בתוך שלוש שנים לפני פדיונה או לפני המועד לתשלום הריבית."

הוספת סעיף 3א

3. אחרי סעיף 3 לפקודה יבוא:

3א. (א) לענין סעיף זה -

"הכנסה מאזור"

"אזרח ישראלי" - כמשמעותו בחוק האזרחות, תשי"ב-1952,² או חברה תושבת ישראל;

"אזור" - כל אחד מאלה: יהודה והשומרון, חבל עזה, רמת הגולן, סיני ודרום סיני;

"רווחים" - כמשמעותם לענין מס על פי חוק המס החל באזור;

"הכנסה שהופקה באזור" - לרבות הכנסה שנתקיימו בה התנאים שלפיהם רואים אותה על פי סעיף 5 כהכנסה שהופקה בישראל.

(ב) הכנסתו של אזרח ישראלי שנצמחה, הופקה או נתקבלה באזור - יראוהו כהכנסה שנצמחה, הופקה או נתקבלה בישראל.

(ג) אזרח ישראלי הנמנה עם חבר-בני-אדם תושב האזור - יראו חלק מרווחי החבר, כיחס חלקו של אותו אזרח בזכויות לרווחי

¹ נתקבל בכנסת ביום כ"ח בתמוז תשל"ח (1978); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1337, תשל"ח, עמ' 162.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח תשל"ח, עמ' 173, עמ' 204.

החבר, כהכנסתו המופקת בישראל, אולם דיבידנד שקיבל האזרח הישראלי מתוך רווחים ששילם עליהם מס על פי סעיף קטן זה יהיו פטורים ממס.

(ד) הכנסה שאזרח ישראלי שילם עליה מס על פי סעיף קטן (ב) לא תהא חייבת במס מכוח הוראות אחרות של פקודה זו.

(ה) אזרח ישראלי ששילם על הכנסה כאמור בסעיף קטן (ב) מס לשלטונות האזור, יזוכה מהמס הישראלי בסכום המס ששילם באזור; לגבי הכנסה כאמור בסעיף קטן (ג) יזוכה אזרח ישראלי בחלק מסכום המס ששילם החבר על רווחיו, ביחס הלקו בזכויות לרווחי החבר.

תיקון סעיף 5

4. בסעיף 5 לפקודה —

(1) בפסקה (2), במקום "12,000 לירות" יבוא "50,000 לירות";

(2) בפסקה (4) (א), אחרי "ותמלוגים" יבוא "ששילמה המדינה או" ובמקום "או נכסים ששולמו" יבוא "או נכסים ששימשו".

תיקון סעיף 9

5. בסעיף 9 לפקודה —

(1) במקום פסקה (1) יבוא:

"נשיא המדינה (1) משכורתו של נשיא המדינה, וכן תשלומים אחרים, שירותים וטובות הנאה המשתלמים או ניתנים מאוצר המדינה לנשיא או לנשיא לשעבר או לשאיריו בקשר למילוי תפקידו כנשיא";

(2) בפסקה (5) —

(א) בפסקת משנה (א), במקום הרישה יבוא:

"הכנסה עד לסכום של 600,000 לירות מיגיעתם האישית של עיוור או של נכה שנקבעה לו נכות של 100% או נכות של 90% לפחות מחמת שלקה באברים שונים והאחוז האמור הוא תוצאה של חישוב מיוחד של הליקוי באברים השונים שבלעדיו היה נקבע אחוז נכות של 100% לפחות; לענין זה —"

(ב) בפסקת משנה (א) (א), במקום "על פי חוק תחול הקביעה האמורה" יבוא "על פי אחד החוקים שלהלן תחול הקביעה האמורה:

(1) חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט—1959; [נוסח משולב];³

(2) חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד—1954;⁴

(3) חוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז—1957;⁵

(4) חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשל"ל—1970;⁶

(5) חוק הגימלאות לנפגעי ספר, תשי"ז—1957;⁷

(6) פרק ג', פרק ו' ופרק ט' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח—1968;⁸

2 ס"ח תשי"ב, עמ' 146.

3 ס"ח תשי"ט, עמ' 276.

4 ס"ח תשי"ד, עמ' 76.

5 ס"ח תשי"ז, עמ' 103.

6 ס"ח תשל"ל, עמ' 126.

7 ס"ח תשי"ז, עמ' 22.

8 ס"ח תשכ"ח, עמ' 108.

שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להוסיף על החוקים האמורים;

(ג) בפסקת משנה (ב), במקום "36,000", פעמיים, יבוא "72,000";

(3) במקום כותרת השוליים של פסקה (6) יבוא "קצבאות לנכי מלחמה";

(4) אחרי פסקה (6) יבוא:

(16) קיצבת נכות המשתלמת על פי סימן ה' לפרק ג', פרק 2 או פרק ט' 2 לחוק הביטוח הלאומי; "קיצבאות נכות מהביטוח הלאומי"

(16) הטבה סוציאלית או תגמול לאסירי ציון ולנכי משפוח- תיהם של אסירי ציון והרוגי מלכות, מכוח חוק; "הטבות לאסירי ציון"

(16) קיצבת נכות המשתלמת מאת מדינת חוץ מכוח דיניה; "קיצבאות נכות ממדינות חוץ"

(5) בפסקה (א7) (א) (4) -

(א) אחרי פרט משנה (ב) יבוא:

"(בא) נתקיים האמור בפרט משנה (א) והעובד נפטר, יחולד לגביו הוראות פסקת משנה (ב) בכפוף להוראות (I) ו-(II) של פרט משנה (ב) ובשינויים המחוייבים לפי הענין;"

(ב) בפרט משנה (ד), אחרי "כחלק מהמענק"; יבוא "ולענין הפטור - אם חזר בו מבחירתו, יראוהו כאילו מלכתחילה לא בחר כאמור, ואילו אם חזר בו לאחר מכן, תהיה המשכורת האחרונה, לענין זה, משכורתו כפי שהיתה בעת פרישתו כשהיא מוגדלת בשיעור עליית מדד המחירים לצרכן בתקופה מפרישתו ועד חזרתו מבחירתו, ותקרת הפטור תהיה כפי שהיתה בעת חזרתו מבחירתו, אולם תקופת עבודתו לאחר פרישתו מהמעביד האחרון לא תובא בחשבון;"

(6) בפסקה (א7) (ז), במקום הסיפה המתחילה במלים "הודיע כאמור" יבוא "הודיע כאמור, רשאי הוא לחזור בו על ידי הודעה לנציב; חזר בו כאמור, יראו את כל הסכום - בכפוף לפסקה (17) - כולל ריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים עליו, כמענק פרישה ויחולו לגביו ההוראות הבאות:

(1) לא קיבל מענק בעת פרישתו - יהיה זכאי לפטור על פי פסקת משנה (א), ותקרת הפטור תהיה כפי שהיתה בעת חזרתו מבחירתו;

(2) קיבל מענק בעת פרישתו, תופחת תקרת הפטור בשיעור השווה לסכום המענק לכל שנת עבודה, מחולקת בתקרת הפטור כפי שהיתה בעת הפרישה; לענין זה, אם נתקבל המענק בתוך חמש שנים שלפני חזרתו מבחירתו, יובא בחשבון המענק בשלמותו, ואילו אם נתקבל בין השנה השישית לבין השנה העשירית שלפני חזרתו מבחירתו - יוקטן סכום המענק שיובא בחשבון ב-20% לכל שנה מהשנה השישית שלפני הבחירה ועד השנה העשירית;"

(7) במקום פסקה (10) יבוא:

(10) ריבית למדינת חוץ באישור ועדת הכספים של הכנסת, הכיר בו בפועל בשם מדינת חוץ ובשבילה;" "ריבית למדינת חוץ"

(8) אחרי פסקה (13) יבוא:

"(13) הפרשי הצמדה בשל הפקעת נכס;" "הפרשי הצמדה בשל הפקעה"

(9) בפסקה (14), ברישה, אחרי "שהפקיד יחיד" יבוא "ולענין זה, יחיד — לרבות קרן להשקעות בנאמנות, כמשמעותה בחוק להשקעות משותפות בנאמנות, תשכ"א—1961";

(10) אחרי פסקה (14) יבוא:

(א14) הפרשי שער בידי חברה שרוב הון המניות הרשום שלה נקוב במטבע חוץ ורוב מניותיה בידי תושבי חוץ; "הפרשי שער בידי חברה שמניותיה נקובות במטבע חוץ

(ב14) הפרשי שער על פקדון של חברה במטבע חוץ הנובע מתשלומי תושבי חוץ על חשבון רכישת מניות בה, במידה שטרם נעשה שימוש בכספי הפקדון, ובלבד שרוב הון המניות של החברה, רוב זכויות ההצבעה בה ורוב הזכויות לרווחים בה הם בידי תושבי חוץ;" הפרשי שער בידי חברה בשליטת תושבי חוץ

(11) אחרי פסקה (א15) יבוא:

(ב15) ריבית על איגרת חוב שהוצאה מכוח חוק הפוטר את בעלה ממס על הריבית, אם הוא תושב חוץ והיא משתלמת למי שהיה תושב חוץ כאשר רכש את האיגרת;" "ריבית על איגרת חוב שרכש תושב חוץ

(12) בפסקה (20) —

(א) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "ושווייה של הסעה מאורגנת";

(ב) אחרי פסקת משנה (ג) יבוא:

"(ד) שוויה של נסיעת העובד מביתו למקום העבודה ובחזרה בהסעה מרוכזת המאורגנת וממומנת בידי המעביד, אם הנציב או מי שהוא הסמיך לכך קבע שהסעה מרוכזת של העובדים למקום העבודה היא הכרחית בשל תנאי העבודה ומיקומו של מקום העבודה, וההסעה היא בהתאם לתנאים שקבע";

6. בסעיף 11 לפקודה, בסופו יבוא "או על הכנסתו של תושב שטח כאמור, וכן רשאי הוא, באישור כאמור, לקבוע ניכוי נוסף בשל נכסים של מפעל באותו שטח, והכל בתנאים שיקבע"; תיקון סעיף 11

7. בסעיף 15 לפקודה, בסופו יבוא "וכן רשאי הוא, באישור כאמור, להורות כי הריבית המשתלמת על מילווה שעריים להחזרתו מדינת חוץ או מי ששר האוצר הכיר בו בפועל בשמה של מדינת חוץ ובשכילה, או ריבית על הלוואה שקיבלה הסוכנות היהודית לארץ ישראל, תהיה פטורה ממס"; תיקון סעיף 15

8. בסעיף 16 (2) לפקודה, אחרי "מריבית המשתלמת" יבוא "על ידי המדינה או המש"תלמת", ובמקום "במוסד בנקאי כאמור" יבוא "אצלם"; תיקון סעיף 16

9. אחרי סעיף 16 לפקודה יבוא:

16א. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לפטור ממס הפרשי הצמדה שנוספו לסכום תביעה מסוג תביעות שנקבע. "הפרשי הצמדה מסויימים

16ב. שר האוצר רשאי בצו, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור ממס בתנאים שנקבעו בצו הכנסה ממכירת מים של מי שכל עיסוקו בהספקת מים." הכנסה ממכירת מים

הוספת סעיפים 16א ו-16ב

(1) בפסקה (1), במקום "על הלוואה שלא ניתן עליה אישור מאת המפקח על מטבע חוץ" יבוא "על הלוואה שלא נתקיימו בה התנאים שבהיתר לפי חוק הפיקוח על המטבע, תשל"ח-1978¹⁰";

(2) בפסקה (5), אחרי "לענין פסקה זו" יבוא "וכן סכומים בשיעורים ובתנאים כאמור אך בשינויים המחוייבים על פי הענין ששילם מעביד למדינה, לרשות מקומית או לגוף אחר שקבע שר האוצר לענין זה, לשם שמירת זכות הפנסיה של עובדו", ואחרי "לקופת גמל כאמור" יבוא "או למוסד או לגוף כאמור".

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "ובלבד שתשלומים כאמור ששולמו לקופת גמל לגבי החדש האחרון של שנת המס, יראו כאילו שולמו בתוך שנת המס אם שולמו לה תוך חודש מתום שנת המס";

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "שכר עבודה" יבוא "דמי ניהול, תשלומים אחר-ריים", ובמקום הסיפה המתחילה במלים "רק אם שולמו לו באותה שנת מס" יבוא "אם שולמו לו באותה שנת מס או כלל אותם בדו"ח על הכנסותיו לאותה שנת מס או שהמס עליהם נוכה לפי תקנות הניכויים ממשכורת לא יאוחר משלו-שה חדשים לאחר תום שנת המס".

(1) בהגדרת "מילוות מועדפים", המלה "צמודים" — תימחק, ואחרי "מילווה מלחמה, תשל"ד-1973" יבוא "ומילווה חדש על פי חוק מילוות חסכון, תשל"ו-1976¹¹, שמועד פרעונו המקורי היה 1 באוקטובר 1977";

(2) בהגדרת "הלוואות מיועדות", בסופה יבוא:

"(3) בקיבוץ כמשמעותו בסעיף 54 — חלק מסכום ההלוואות המתואמות בשנת מס לפי כללים שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת עד לסכום הערך הממוצע של המילוות המועדפים באותה שנה";

(3) האמור בסעיף קטן (ב) יסומן (1) ולפני "לא יותרו לניכוי" יבוא "היו לנישום מילוות מועדפים צמודים", ובסופו יבוא:

"(2) היו לנישום מילוות מועדפים בלתי צמודים, תותר לניכוי לפי סעיף 17(1) הריבית על ההלוואות המיועדות כנגד הריבית על המילוות המועדפים הבלתי צמודים;

(3) היו לנישום מילוות מועדפים צמודים ובלתי צמודים, ייועדו ההלוואות המיועדות תחילה כנגד המילוות הצמודים ועל היתרה יחולו הוראות פסקה (2)".

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "וכן יראו כבעל נכס מי שעל אף שהסב אותו הוא חייב עליו במס על פי סעיפים 83 או 84, ומי שהעביר את הנכס אך

¹⁰ ק"ת תשל"ח, עמ' 1006.

¹¹ ס"ח תשל"ו, עמ' 206.

¹² ס"ח תשל"ו, עמ' 52.

השאיר לעצמו את הזכות ליהנות מפירותיו, ובלבד שהפחת שיותר לו יהיה הפחת שהיה מותר לו אילולא ההסבה או ההעברה כאמור”;

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי “משנת קבלתה” יבוא “או שולם מס ערך מוסף בשל רכישת נכס והנישום ניכה את המס כמס תשומות לפי חוק מס ערך מוסף, תשל”ו-1975”¹², ובמקום “או החוב” יבוא “החוב או מס התשומות”.

תיקון סעיף 24

14. בסעיף 24 לפקודה –

(1) בסעיף קטן (א), במקום הרישה עד המלים “או לאחר מכן” יבוא “הועבר נכס בר-פחת מאדם לאדם”;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום “שני עסקים או חלק מהם, או נכס מנכסיהם” יבוא “נכסים”.

תיקון סעיף 32

15. בסעיף 32(9) (א) לפקודה –

(1) במקום הרישה עד המלים “הוראה זו תחול” יבוא:

“(1) תשלום סכומי מענק עקב פרישה או עקב מוות הפטורים ממס לפי סעיף 9(א7) ששילמה חברה שהיא בשליטתם של לא יותר מחמישה בני אדם, כמשמעותה בסעיף 76, לבעל שליטה שהוא חבר בה או לאחר במקומו, בשל שנות עבודה עד שנת 1975;

(2) תשלומים לקופת גמל ששילמה חברה כאמור בפסקת משנה (1) בשל חבר, למעט תשלומים לקופת גמל לפיצויים או לקיצבה בשיעורים ובתנאים שנקבעו בתקנות לענין סעיף 47, אך לא יותר מ-8,000 לירות לשנה;

הוראות פסקאות משנה (1) ו-(2) יחולו”;

(2) אחרי הגדרת “קרוב” יבוא:

“חבר” – בעל שליטה שיש לו לכדו או יחד עם בן-זוגו, או שיש לבן-זוגו, במישרין או בעקיפין, לפחות 5% מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה או מהזכות להזזיק או לרכוש כל אחד מאלה או מהזכות לקבל רווחים; ובלבד שלא יובאו בחשבון לענין זה זכויותיו של בן-זוג שנרכשו לפני הנישואין או שנתקבלו בירושה”.

תיקון סעיף 33

16. בסעיף 33(ב) לפקודה, במקום “נישום החייב” יבוא “נישום שבשנת מס פלונית לא ניהל פנקסים קבילים לא יותר לו קיוזו הפסדים משנים קודמות כנגד הכנסתו באותה שנת מס, ואם הוא חייב”.

תיקון סעיף 38

17. בסעיף 38(א) לפקודה, בסופו יבוא “ואם אשתו היא תלמידה, גם הזיכוי שלפי סעיף 45ב”.

תיקון סעיף 40

18. בסעיף 40(ב)(1) לפקודה, במקום “שני ילדים, וכשמספר הילדים הוא בלתי זוגי – נקודת זיכוי גם בשל ילד יחיד או אחרון” יבוא “ילד”.

תיקון סעיף 44

19. בסעיף 44(ד) סיפה לפקודה, אחרי “מחוץ לישראל” יבוא “או שבית חולים אישר שהגוסע לקבל את הטיפול חולה במחלה המסכנת את חייו”.

תיקון סעיף 45

20. בסעיף 45 לפקודה, בסופו יבוא “בשל כל בטול יכולת”.

(1) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "ששילם" יבוא "ששילמו הוא, בן זוגו, ילדו או הורהו", ובמקום "חיי אשתו" יבוא "חיי בן-זוגו, ילדו או הורהו";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "ששילם" יבוא "ששילמו הוא, בן-זוגו, ילדו או הורהו", ובסופו יבוא "או ששילמו כאמור למדינה, לרשות מקומית או לגוף אחר שקבע שר האוצר, לשם שמירת זכות הפנסיה שלו, של בן-זוגו, של ילדו או של הורהו".

22. אחרי סעיף 445 לפקודה יבוא:

הוספת סעיף 445

445. תלמיד במוסד שהוכר כמוסד להשכלה גבוהה לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958¹³, או במוסד אחר ששר האוצר קבע אותו לענין זה, יזוכה ממש ב-25% מהוצאותיו בשנת מס פלונית לשכר לימודיו, לרכישת ספרים וציוד אחר הדרושים ללימודיו וכן לתשלום שכר דירה במקום לימודיו, אם היה התלמיד גר עם משפחתו אילולא למד, ובלבד שלא יותר זיכוי כשל סכום הוצאות העולה על הכנסתו מיגיעתו האישית בעסק או משלח יד או מעבודה באותה שנת מס.

"זיכוי לתלמיד"

23. בסעיף 47 לפקודה –

תיקון סעיף 47

(1) בסעיף קטן (א)(1), הסיפה המתחילה במלים "למעט הכנסתו של בעל שליטה" – תימחק;

(2) בסעיף קטן (ב) –

(א) במקום הרישה יבוא "יחיד שבשנת המס שילמו הוא, בן-זוגו, ילדו או הורהו סכומים לקופת גמל בעד תגמולים או קיצבה לטובת אחד מהם, גם אם ציווה שלאחר מותו תועבר זכותו לטובת מוסד שהוכר כמוסד ציבורי לענין סעיף 9(2), או ששילמו כאמור למדינה, לרשות מקומית או לגוף אחר שקבע שר האוצר, לשם שמירת זכות הפנסיה של אחד מהם, יותר ניכוי הסכומים ששולמו כאמור ובלבד שהניכוי לא יעלה על –";

(ב) בפסקה (1), המלים "או מהכנסתו המזכה" שהיא הכנסת עבודה מחברה שהוא בעל שליטה בה" – יימחקו;

(ג) בפסקה (2), המלים "למעט הכנסתו של בעל שליטה בחברה מעבדו דתו בה" – יימחקו.

24. אחרי סעיף 47 לפקודה יבוא:

הוספת סעיף 47

47. יחיד ששילם בשנת מס סכומים לגוף שקבע שר האוצר, בעד ביטוח רפואי שלו או של בני משפחתו התלויים בפרנסתו, יותר לו ניכוי הסכומים ששילם מעל לסכום שקבע שר האוצר לענין זה, ובלבד שלא יעלה סכום הניכוי על סכום שקבע שר האוצר.

"ניכוי בשל ביטוח רפואי"

25. בסעיף 50 לפקודה, סעיף קטן (ב) – בטל, והסימן (א) – יימחק.

תיקון סעיף 50

26. אחרי סעיף 64 לפקודה יבוא:

הוספת סעיף 64

"סימן ד': חברות משפחתיות

64.א. (א) הכנסתה החייבת של חברה שחבריה הם בני משפחה שלפי סעיף 76(ד) (1) רואים אותם כאדם אחד (להלן – חברה משפחתית) והפסידה ייחשבו, לפי בקשתה שתומצא לפקיד השומה לא יאוחר מחודש

חברות משפחתיות

13 ס"ח השי"ת, עמ' 191.

לפני תחילתה של שנת מס פלונית, כהכנסתו או הפסדו של אחד מחבריה שציינה בבקשה ואשר הסכמתו בכתב צורפה לבקשה (בסעיף זה – הנישום), ויחולו הוראות אלה:

(1) רווחים שחולקו מהכנסות החברה בשנים שהמס שהיא חייבת בו חושב על פי סעיף זה (להלן בסעיף זה – תקופת ההטבה) יראו כאילו לא חולקו, וזאת אף אם חולקו לאחר תקופת ההטבה או לאחר שהחברה חדלה להיות חברה משפחתית;

(2) שילמה החברה משכורות או שכר עבודה לחבריה, לא תחול עליה לגביהם חובת תשלום מס מעסיקים ומילוה חסכון המוטל על מעסיקים;

(3) מענק פרישה או מענק מוות ששילמה החברה לחבריה בשל השנים שבהן היתה חברה משפחתית לא יותרו לה כהור צאה ולא ייחשבו כהכנסה בידי חבריה; תשלומים לקופת גמל ששילמה חברה בשל שנים כאמור לא יוכרו כהוצאה ולענין סעיף 47 לא תיחשב משכורתם של חבריה כהכנסת עבודה;

(4) לענין מקדמות, יצורפו הסכומים המהווים בסיס למקדמות של הנישום ושל החברה;

(5) ניתן לגבות את המס על הכנסת החברה, לרבות מקדמות, הן מהחברה והן מהנישום;

(6) הפסדים שהיו לנישום לפני תקופת ההטבה אינם ניתנים לקיוזו כנגד הכנסת החברה;

(7) במכירת מניה של חברה משפחתית יופחת מהתמורה, לענין סעיף 88 הן לגבי המוכר והן לגבי הקונה, סכום השווה לחלק מסכום הרווחים שהצטברו בחברה בתקופת ההטבה והיא לא חילקה אותם, כחלקה של המניה בזכויות רווחי החברה; סכומים שהופחתו כאמור, לא יראו אותם כרווחים הראויים לחלוקה לענין סעיף 94בב.

(ב) חברה משפחתית שביקשה להחיל לגביה את הוראותיו של סעיף זה לא תוכל לחזור בה מבקשתה לפני תום שלוש שנות מס אלא אם אישר הנציב אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו; נפטר הנישום, רשאית החברה לבקש לקבוע נישום אחר שהסכמתו בכתב צורפה לבקשה או לחזור בה מבקשה להיחשב כחברה משפחתית.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי להוציא חברה משפחתית מגדר חברה לענין סעיפים 14)9 ו-19 ולענין חוק עידוד התעשייה (מסים), תשכ"ט-1969, למעט פרק ה' שלו.

(1) האמור בסעיף יסומן (א), ובסופו יבוא "כפי שצויין בקביעת פקיד השומה שהודעה עליה הומצאה לאשה; דינה של קביעה כאמור כדין שומה לגבי הכנסת האשה";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) בהשגה או בערעור על קביעה כאמור בסעיף קטן (א) לא ניתן להגדיל את שומת הכנסתה של האשה.

(ג) נקבע סכום הכנסתה של האשה, בקביעה סופית שאיננה ניתנת עוד להשגה או לערעור, תתוקן לפיה השומה של האיש.

תיקון סעיף 66 28. בסעיף 66(א) לפקודה —

(1) בפסקה (1), אחרי "45א" יבוא "45ב";

(2) בפסקה (3), במקום "שני ילדים, וכשמספר הילדים הוא בלתי זוגי — נקודת זיכוי גם בשל ילד יחיד או אחרון" יבוא "ילד שבתחילת שנת המס טרם מלאו לו 18 שנה".

תיקון סעיף 97 29. בסעיף 97 (ב) לפקודה, במקום "35(ג)" יבוא "35".

חוספת סעיף 119א 30. אחרי סעיף 119 לפקודה יבוא:

119א. היה לחבר-בני-אדם חוב למס הכנסה ונתפרק או העביר את נכסיו ללא תמורה או בתמורה חלקית בלי שנותרו לו אמצעים לסילוק החוב האמור, ניתן לגבות את המס שהחבר חייב בו ממי שקיבל את הנכסים בנסיבות כאמור; ובלבד שלא יגבו ממי שקיבל את הנכסים יותר משווי הנכסים שקיבל ללא תמורה או מההפרש שבין התמורה החלקית ששילם לבין שווי הנכסים, ואם שילם מס בקשר להעברת הנכסים כאמור, לא יותר מהשווי או מההפרש כאמור פחות סכום המס ששילם.

"גביית מס
ממקבלי נכסים
בנסיבות מיוחדות

תיקון סעיף 120א 31. בסעיף 120א לפקודה —

(1) בהגדרת "הנחות סוציאליות", במקום "9(5) (ב)" יבוא "9(5) (א)", אחרי "על פי סעיף 9(20)" יבוא "קיצבה מזכה כמשמעותה בסעיף 9(א), הסכום הפטור על פי סעיף 9(ב), והסכום הנקוב בסעיף 9(ג) ובמקום "9(32) (ב)" יבוא "9(9)";

(2) הגדרת "קיצבה מזכה" — תימחק.

תיקון סעיף 120ב 32. בסעיף 120ב לפקודה —

(1) ברישה, במקום המלים עד "והקיצבה המזכה" יבוא "תקרות ההכנסה, סכומי נקודת זיכוי, נקודת קיצבה וההנחות הסוציאליות (לכל אלה ייקרא להלן — הסכומים)";

(2) בפסקה (1), במקום הסיפה יבוא "ובלבד שאם יותאמו הסכומים באוקטובר יהיה כל אחד מהסכומים לאותה שנה, למעט סכום מענק עקב מוות או עקב פרישה, סכום שהוא הממוצע של אותו סכום לתחילת שנת המס ושל סכומו לפי ההתאמה באוקטובר";

(3) פסקה (3) — תימחק, פסקה (4) תסומן (3) ובה המלים "וההנחות הסוציאליות" — יימחקו.

תיקון סעיף 124 33. בסעיף 124 לפקודה, אחרי "מיום קבלתה" יבוא "ואם הנישום מדווח על הכנסתו על פי בסיס מצטבר — במועד שנקבע בסעיף 132 להגשת הדו"ח או תוך 30 יום מיום קבלתה, לפי המוקדם".

תיקון סעיף 128 34. בסעיף 128 (ב) לפקודה, המלים "שלא יותר ניכוי בחישוב מס ההכנסה בשל אותה הכנסה" — יימחקו.

(1) בסעיף קטן (ג), אחרי "סעיף קטן (א) (5)" יבוא "למעט דו"ח של שותפות";

(2) סעיפים קטנים (ד) ו-(ה) יסומנו (ה) ו-(ו) ולפניהם יבוא:
 "(ד) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כללים לחיוב שותפות בהגשת דו"ח מאושר בידי רואה חשבון ומתואם בידיו לצרכי המס."

הוספת סעיפים
 134 ו-134א

36. אחרי סעיף 133 לפקודה יבוא:

134. אדם שבשנת מס פלוניית פתח עסק או החל לעסוק במשלח-יד, או ששינה את סוג עסקו או משלח-ידו, יודיע על כך בכתב לפקיד השומה שבתחום סמכותו נמצא העסק או מתנהל משלח-היד, תוך 90 יום מיום ההתחלה או השינוי כאמור.

"הודעה על
 התחלת התעסקות
 או שינויה

134א. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לפטור, בתנאים או ללא תנאים, מחובת הגשת דו"ח את המפורטים להלן:

סמכות לפטור
 מהגשת דו"ח

- (1) מי שעיקר הכנסתו היא הכנסת עבודה או קיצבה;
- (2) מי שהכנסותיו אינן מעבודה, מעסק או משלח-יד והן לא עלו על סכום שהוא פי שלושה מסכום נקודות הזיכוי שעל פי סעיפים 34 ו-36;
- (3) תושב חוץ."

37. בסעיף 135 לפקודה –

(1) בפסקה (1), אחרי "לנקודות קיצבה" יבוא "או על נכסים שהוא משמש לגביהם כנאמנו של אדם אחר";

(2) בפסקה (2), אחרי "בקשר לכך" יבוא "וכן רשאי הוא לדרוש מבעל-העסק או משלח-היד או מפקיד אחראי שלהם גלולת היכן מצויים פנקסים, חשבונות ומסמכים כאמור ולהיכנס למקום הימצאם ולבדקם ולדרוש הסברים";

(3) אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) רשאי פקיד השומה להזמין כל אדם שיש לו קשר עסקי עם הנישום והיכול, לפי דעתו, להעיד בענין ההכנסה, שית-ייצב לפניו ולחקור אותו בשבועה או שלא בשבועה, ולדרוש מאדם כאמור למסור לו מסמכים הנוגעים לאותה הכנסה, ובלבד שפקיד או מורשה או עובד של הנישום או כל אדם אחר המועסק בעניניו על יסוד של מהימנות אישית לא יחקר אלא על פי דרישתו של הנישום וכן לא יחקר פקיד השומה מיזמתו הוא את בן-זוגו של החייב במס, ילדיו או הוריו."

הוספת סעיפים
 145 ו-145א

38. אחרי סעיף 145 לפקודה יבוא:

145א. רשאי פקיד השומה לקבוע לפי מיטב שפיטתו את סכום הכנסתו החייבת של נישום שהוא בעל עסק זעיר מסוג שקבע שר האוצר וניהל את רישומו כנדרש בהוראות הנציב לפי סעיף 130, אם סבור פקיד השומה שהכנסת הנישום לפי רישומו איננה סבירה, ובלבד שלא יראו את פנקסיו של הנישום כבלתי קבילים בשל כך.

"סמכות לשום
 במקרים מיוחדים

3145. (א) (1) נישום הרושם תקבוליו בסרט קופה רושמת, שובר קבלה, חשבונית, ספר פדיון יומי או תעוד אחר שהוא חייב לנהל על פי הוראות הנציב מכוח סעיף 130, ולא רשם בהם תקבול שהיה חייב לרשמו על פי אותן הוראות, יראו את פנקסיו כבלתי קבילים זולת אם שוכנע פקיד השומה כי היתה סיבה סבירה לאי הרישום; על החלטתו של פקיד השומה ניתן לערער לבית המשפט המחוזי.

(2) נישום שפעמיים או יותר בשנת מס לא רשם תקבול שהוא חייב לרשמו כאמור בפסקה (1), מהן פעם אחת לפחות לאחר שהזהירו פקיד השומה בכתב, חוקה שפנקסיו גם בשתי שנות המס שקדמו לאותה שנה אינם קבילים, אף אם דו"חותיו נתקבלו והשומות נערכו לפיהם, אלא אם הוכיח, בערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי על השומה שהוצאה בעקבות פסילת הספרים כאמור, שההכנסה שהצהיר עליה לאותן שנים היא סבירה.

(ב) נישום החייב בניהול סרט קופה רושמת על פי הוראות הנציב מכוח סעיף 130 ולא ניהלו, יראו את פנקסיו כבלתי קבילים.

39. בסעיף 149 לפקודה, במקום "סעיף 145" יבוא "פקודה זו" ובסופו יבוא "או סעיף 153, לפי הענין". תיקון סעיף 149

40. בסעיף 159 לפקודה — תיקון סעיף 159 א

(1) בסעיף קטן (א), במקום "הסכום המוצמד" יבוא "אותו סכום" ובסופו יבוא "לענין זה, שיעור העליה של המדד ייקבע לפי העליה שבין המדד האחרון שהתפרסם לפני תחילת התקופה לבין המדד האחרון שהתפרסם לפני סוף התקופה";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "60 יום" יבוא "90 יום";

(3) בסעיף קטן (ד), הסיפה המתחילה במלים "לענין זה" — תימחק.

41. בסעיף 164 לפקודה, אחרי "סעיף 9 (א7)" יבוא "של סכום המתקבל עקב היוון קיצבה שאיננו פטור על פי סעיפים 9 א או 9 ב, או של סכומים ותשלומים שחל עליהם סעיף 18 (ב) והמהווים הכנסה בידי מקבלם". תיקון סעיף 164

42. בסעיף 181 לפקודה, אחרי "בתשלום מס בעבר" יבוא "או לא נשום בעבר". תיקון סעיף 181

43. בסעיף 187 לפקודה — תיקון סעיף 187

(1) בסעיף קטן (א1), אחרי "בסעיף 159 א (א)" יבוא "ובלבד שמהריבית האמורה יופחת סכום של עד 4,000 לירות או סכום הריבית המתייחסת לתקופה שמתום שנת המס ועד למועד שנקבע להגשת הדו"ח לפי סעיף 132, לפי הנמוך שביניהם";

(2) בסעיף קטן (ב) (1), במקום "מתום שנת המס שלגביה הוגש הדו"ח" יבוא "מיום הגשת הדו"ח לאותה שנה".

44. בסעיף 188 לפקודה — תיקון סעיף 188

(1) בסעיף קטן (א), במקום "רשאי פקיד השומה להטיל" יבוא "יוטל" ובמקום "50 לירות" יבוא "500 לירות";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "50 לירות" יבוא "500 לירות";

- (3) בסעיף קטן (ד) (1), במקום "50 לירות" יבוא "500 לירות";
 (4) בסעיף קטן (ד) (2), במקום "100 לירות" יבוא "1,000 לירות";
 (5) בסעיף קטן (ד) (3), במקום "200 לירות" יבוא "2,000 לירות";
 (6) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) אדם החייב לנכות מס במקור מסכומים שהוא משלם ולא נתן למי שמתשלומיו נוכה מס את הטפסים המעידים על הסכומים ששולמו לו והמס שנוכה, במועד שנקבע לכך, רשאי פקיד השומה להטיל עליו קנס בסכום של 100 לירות בשל כל אדם שלא במסר לו הטופס."

תיקון סעיף 190

45. בסעיף 190 לפקודה -

- (1) סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יסומנו (ג) ו-(ד) ולפניהם יבוא:

"(א) (1) לא שילם אדם מקדמות שהוא חייב לשלם במועד שנקבע - יווסף על הסכום שלא שולם במועד קנס בשיעור של $1\frac{1}{2}\%$ מסכום הפיגור לכל 15 ימים של פיגור, עד למועד שנקבע בסעיף 132 להגשת הדו"ח, ולגבי מי שיש לו תקופת שומה מיוחדת - עד תום אותה תקופה.

(2) ביקש אדם הפחתה מסכום מקדמותיו והתברר, לפי הדו"ח שהגיש, שהמס על פי הדו"ח עולה על היתרה לאחר ההפחתה, ישלם על סכום ההפחתה - אך לא יותר מאשר על הפרש שבין הסכום שעליו הצהיר בדו"ח לבין יתרת המקדמות לאחר ההפחתה - הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א (א) החל במחצית שנת המס או תקופת השומה המיוחדת ועד למועד שנקבע בסעיף 132 להגשת הדו"ח, ולגבי תשלום פלוני - עד מועד התשלום, לפי המוקדם; לענין זה, אם שולם סכום כלשהו על חשבון המקדמות, יוקפאו תחילה על חשבון היתרה.

(ב) לא העביר אדם לפקיד השומה מס שניכה במקור במועד שנקבע לכך, יווסף על סכום הניכוי שלא העביר קנס בשיעור של $1\frac{1}{2}\%$ לכל 15 ימים של פיגור";

- (2) בסעיף קטן (ג), אחרי "לא שילם אדם סכום" יבוא "אחר".

תיקון סעיף 191ב

46. בסעיף 191ב לפקודה, אחרי "לשנת מס פלונית" יבוא "או לחלק ממנה", אחרי "ולא ניהלם" יבוא "או שניהלם רק בחלק מהתקופה שבה היה חייב לנהלם", ובסופו יבוא "ובלבד שמי שחוייב בניהול פנקסים לראשונה בשנת מס פלונית והחל לנהלם לאחר המועד שהיה חייב להתחיל בניהולם, יחולו התוספות האמורות רק לגבי התקופה שבה היה חייב בניהול הפנקסים ולא ניהלם".

תיקון סעיף 215

47. בסעיף 215 לפקודה, במקום "מאסר שלושה חדשים או קנס 1,000 לירות" יבוא "מאסר שנה או קנס 15,000 לירות".

תיקון סעיף 216

48. בסעיף 216 לפקודה -

- (1) ברישה, במקום "20,000 לירות" יבוא "60,000 לירות";

(2) אחרי פסקה (6) יבוא:

"(7) מי שרושם תקבוליו בסרט קופה רושמת, שובר קבלה, חשבונית, ספר פדיון יומי או תעוד אחר על פי הוראות הנציב מכוח סעיף 130, ולא רשם בהם תקבול שהיה חייב לרושמו על פי אותן הוראות."

49. אחרי סעיף 216 לפקודה יבוא:

216א. (א) מי שתוקף אדם הממלא תפקידו בביצוע פקודה זו או מועסק בביצועה, ככוונה להכשילו, או כשהתוקף מזויין בכלי יריה או כלי אחר, דינו — מאסר חמש שנים.

"תקיפה או הפרעה בשעת מילוי תפקיד

(ב) העושה מעשה המכוון להפריע לאדם כאמור בסעיף קטן (א) מלמלא את תפקידו כדין או להכשילו בכך, דינו — מאסר שלוש שנים.

216ב. (א) אדם שהעביר את נכסיו לאחר בלא שהעביר את השליטה בהם, מתוך כוונה למנוע גביית מס שהיה חייב בו או שהוא עתיד להתחייב בו לגבי תקופה שקדמה להעברה או בשנת ההעברה או לגבי סוג הכנסה שהפקחה התחילה אך נמשכת מספר שנים, ובמעביר שהוא חבר-בני-אדם — מי שהביא להעברה כאמור, דינו — מאסר שנתיים או קנס 250,000 לירות.

העברת נכסים בכוונה למנוע גביית מס

(ב) חילק אדם מנכסי חברה בין חבריה מתוך כוונה למנוע גביית מס שהחברה חייבת בו או שהיא עתידה להתחייב בו לגבי תקופה שקדמה להעברה או בשנת ההעברה או לגבי סוג הכנסה שהפקחה התחילה אך נמשכת מספר שנים, דינו — מאסר שנתיים או קנס 150,000 לירות ובלבד שלא יעלה סכום הקנס על סכום החוב."

50. בסעיף 217 לפקודה, במקום "30,000 לירות" יבוא "90,000 לירות".

תיקון סעיף 217

51. בסעיף 218 לפקודה, במקום "מאסר ששה חדשים או קנס 1,000 לירות" יבוא "מאסר שנה או קנס 85,000 לירות".

תיקון סעיף 218

52. בסעיף 219 לפקודה, במקום "10,000 לירות" יבוא "30,000 לירות".

תיקון סעיף 219

53. בסעיף 220 לפקודה, במקום "80,000 לירות" יבוא "200,000 לירות".

תיקון סעיף 220

54. בסעיף 221 לפקודה, במקום "הקנס הגבוה ביותר" יבוא "פי שניים מהקנס הגבוה ביותר".

תיקון סעיף 221

55. בסעיף 236 לפקודה, אחרי "לייצג נישומים" יבוא "ולענין זה, ייצוג — לרבות לפני ועדה לקבילות פנקסים".

תיקון סעיף 236

56. (א) תחולתם של סעיפים 5 (4), (5), (7) ו-(12), 6, 7, 8, 11 (1), 12 (2), 13 ו-25 — לגבי שנת המס 1975 ואילך.

תחולה

(ב) תחולתם של סעיפים 1 (4), 12 (1) לגבי "מילווה חדש", 17, 20, 27, 29, 35 (1), 36 לגבי הוספת סעיף 134א, 40, 43 ו-44 (6) — לגבי שנת המס 1977 ואילך.

(ג) תחולתם של סעיפים 4 (1), 5 (2) ג, 5 (9), 5 (10) לגבי הוספת פסקה (14)ב, 10 (2), 11 (2), 15 (2), 21, 22, 23, 26, 28 (1), 38 לגבי הוספת סעיף 145א, 42 ו-46 — לגבי שנת המס 1978 ואילך.

(ד) תחולתם של סעיפים 18 ו-28 (2) — לגבי שנת המס 1979 ואילך.

(ה) תחולתו של סעיף 4 (2) לגבי הלוואות שקיבלה הסוכנות היהודית לארץ ישראל — על הלוואות שקיבלה החל משנת המס 1978.

(ו) תחולתו של סעיף 38 לגבי הוספת סעיף 145ב (ב) — משנת המס 1978, ובלבד שאם התחיל הנישום לנהל סרט קופה רושמת לא יאוחר מיום ב' בטבת תשל"ט (1 בינואר 1979) לא יראו את פנקסיו כבלתי קבילים.

57. (א) מי שנקבע לגביו כי איבד 100% מכושר עבודתו לענין סעיף 9 (5) לפקודה לפני תיקונו בחוק זה, יראוהו כאילו נקבעה לו נכות של 100%.

(ב) חכרה של בני-זוג וילדיהם שהגישה, תוך חדשיים מיום פרסומו של חוק זה, בקשה שתיהשב כחברה משפחתית משנת המס 1978, יראוהו כאילו הגישה את הבקשה במועד לענין סעיף 64א (א) לפקודה.

(ג) נישום שחוייב בניהול פנקסים לראשונה בשנת המס 1976 והחל לנהלם לא יאוחר מיום 1 באוגוסט אותה שנה, לא יראו אותם כבלתי קבילים בשל כך בלבד; נערכה לנישום כאמור שומה סופית, רשאי הוא, תוך ארבעה חדשים מפרסומו של חוק זה, להגיש בקשה לתיקון השומה ולהחזיר מס יתר ששילם כתוצאה מפסילת ספריו בגלל אי ניהול פנקס-סים בתקופה האמורה, ובלבד שלא יהא זכאי לריבית והפרשי הצמדה על תשלום היתר האמור עד ל-90 יום מיום הגשת הבקשה.

(ד) נישום שהוא בעל עסק זעיר מסוג שקבע שר האוצר לענין סעיף 145א, שהת-חיל לנהל את רישומיו כנדרש בהוראות הנציב לפי סעיף 130 לא יאוחר מחודש יולי 1978, יראוהו, לענין סעיף 191ב, כאילו נתחייב בניהול פנקסיו לראשונה בשנת 1978 ולא יהא בעובדה זו בלבד משום סיבה לפסילת ספריו.

58. בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 29), תשל"ח-1978¹⁴, בסעיף 9 (א) בסופו יבוא "ובלבד שלגבי הזיכוי בעד נסיעה תובא בחשבון בחישוב המס לשנת 1977 רק מחצית מסכום הזיכוי השנתי".

תיקון חוק לתיקון
פקודת מס הכנסה
(מס' 29)

59. על אף האמור בסעיף 187 (א) (1) לפקודה, יהיה נישום שעד יום כ"ח באלול תשל"ח (30 בספטמבר 1978) שילם את המס המגיע על פי הדו"ח שהגיש לשנת המס 1977 פטור מתשלום הריבית בעד התקופה שמתום שנת המס או מתום תקופת השומה המיוחדת ועד למועד שבו היה עליו להגיש את הדו"ח.

הוראת שעה

פרסום

60. חוק זה יפורסם תוך שלושים יום מיום קבלתו בכנסת.

גדעון פת
שר הבינוי והשיכון
ממלא מקום שר האוצר

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

¹⁴ ס"ח תשל"ח, עמ' 133.

